

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

KANT EN BRODERIE

Een komische thriller in twee bedrijven

door

Maria Waembeke

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2017
Nr.3384

PERSONAGES

(5 dames – 4 heren)

JENNY, de bescheiden secretaresse die een dikke boon had voor de zaakvoerder :

JULIENNE, de drukdoende koffiedame, die op de hoogte was van alle roddels in en buiten de zaak :

JEANNE, de werkvrouw, die alle geheimen van iedereen kende :

VALERIE, eigenares van het opgedoekte ‘Lingerie Valerie’ :

EDDY (Edward), de toenmalige echtgenoot, nu gescheiden van Valerie, vroegere zaakvoerder van haar firma :

BOB, de magazijnier :

LEO, hoofd van het atelier :

GERDA, de nukkige boekhoudster.

KELNER, zwijgzaam, onzichtbaar en toch overal aanwezig

DECOR

Groot salon, met aan één kant lange tafels (voor buffet, glazen en geschenkjes).

Schilderijen en oude foto's aan de muren

Enkele glazen kasten :

- 1 met korsetten en bh's
- 1 met allerlei vaasjes en beeldjes

Enkele party-tafeltjes

Enkele stoelen aan de kant

KORTE INHOUD

Tien jaar geleden ging haar lingeriezaak failliet ten gevolge van een grote diefstal : een exclusieve collectie werd gestolen onderweg naar Parijs. Nu nodigt Valerie haar voornaamste toenmalige medewerkers uit voor haar verjaardag. Zij hoopt alsnog de dader(s) te kunnen ontmaskeren en krijgt daarvoor de hulp van de kelner, die eigenlijk een politieagent is. De meeste van die personeelsleden kwamen toch goed terecht, twee ervan zijn zelfs behoorlijk rijk geworden en steken dat niet onder stoelen of banken. De vroegere poetsvrouw is nu een rijke weduwe. De boekhoudster daarentegen is nog steeds werkloos en verbitterd, terwijl de secretaresse de onrechtvaardige behandeling door die dame nog helemaal niet verwerkt heeft, maar meestal aan haar doodzieke zuster denkt. De ex van Valerie, die vroeger de leiding over haar firma had en die na hun scheiding met succes een eigen handel begonnen is, kan het niet laten om de voormalige koffiedame te versieren. Deze is een echte levensgenietster, die voor elk avontuurtje te vinden is. Tijdens de party komen de tongen los. Insinuaties en beschuldigingen vliegen door de lucht. Iedereen verdenkt iedereen, terwijl de schuldigen er proberen van tussenuit te muizen. Maar zijn zij wel de echte schuldigen?

EERSTE BEDRIJF

Scène 1

(Kelner komt binnen met schaal vol hapjes en zet die zorgvuldig op een tafel. Hij kijkt nog eens rond, knikt en gaat terug naar de glazen die klaargezet zijn. Jenny en Julienne komen binnen met geschenkjes in de hand.)

JULIENNE : Zie je wel dat we veel te vroeg zijn. Ik heb het je nog zo gezegd, maar jij kunt een mens altijd zo afjagen. Daarin ben je ook niets veranderd; helemaal nog zoals vroeger op den bureau ... *(tegen kelner)* Meneer, is madam Valerie er nog niet?

KELNER : Madame Valerie komt zo dadelijk, ze is nog even bezig ... Kan ik u al iets te drinken aanbieden?

JULIENNE : Voor mij zo een rode cocktail en voor deze madam ook.

(De kelner schenkt in, neemt hun pakjes aan, legt die op een apart tafeltje. De dames wandelen wat nieuwsgierig rond en nippen ondertussen van hun drankje. Ze bekijken de schilderijen en prullaria.)

JENNY : Dat is lekker, maar het is precies straf spul.

JULIENNE : Pas dan maar op dat je seffens niet op je kop staat.

JENNY : Ik vind het wel raar dat madam Valerie er nog niet is ...

JULIENNE : Och, die zal zich weer eens serieus aan het optutten zijn. Dat deed ze vroeger ook. Ze zag er altijd uit als een versierde kerstboom.

JENNY : Het zijn wel mooie schilderijen en ze zien er heel duur uit. En kijk eens hier, wat er allemaal in die glazen kast staat. Schoon postuurkes.

JULIENNE : Wat dacht je? Dat ze iets tekort zou komen toen ze de fabriek sloot? Die zal wel haar voorzorgen genomen hebben. Dat heeft meneer Eddy ook rap genoeg mogen ondervinden. Maar ja, die had ook altijd rendez-vouskes met de meisjes van het atelier en toen dat uitkwam, kon ze niet rap genoeg van hem

scheiden. Maar allez, hij zal ook wel op zijn pootjes terechtgekomen zijn. Dat soort komt nooit wat tekort.

JENNY : Wat wil je daarmee zeggen?

JULIENNE : Och, iedereen weet dat hij alleen maar met haar getrouwd is om baas van de firma te kunnen worden. Hoe kan anders een simpele verkoper ineens zo hoog opklimmen?

JENNY : Ik vond hem toch een hele capabele baas en een echte gentleman ook. Heel wat anders dan die oude ...

JULIENNE : De vader van Valerie? Och, dat was wel een bullebak maar als het er op aankwam ...

JENNY : Neen Julienne, als meneer Eddy niet was overgeschakeld van die oude boerenkorsetten naar die heel moderne en chique lingerie, dan was de fabriek al veel langer op de fles gegaan.

JULIENNE : Och gottekes, heb jij nog altijd zo een boon voor meneer Eddy? Hij heeft je nochtans nooit opgemerkt achter je bureauke. Die had alleen maar oog voor korte rokskes en grote decolletés. Naar het schijnt moesten die meisjes altijd de soutiennekes passen voor ze naar de klanten konden en dan deed hij de 'kwaliteitscontrole'. Om van de jarretellen nog te zwijgen ...

(Ondertussen heeft Julienne een beeldje uit een kast genomen, ze draait het onderzoekend rond in haar handen.)

JENNY : Ja ja, ik weet het en ik was een grote seut in jouw ogen, maar toch ... Julienne, blijf van dat postuurke af. Seffens laat je het vallen. Zet dat terug, voor dat de ober denkt, dat je het in je sacoché wil steken.

(Julienne zet het beeldje terug, met een heimelijke blik naar de kelner.)

Scène 2

(Bob komt binnen met een geschenkje. De kelner legt het op de tafel bij de andere pakjes en biedt hem een drankje aan.)

JULIENNE : Och zie nu wie er binnenkomt : die van het magazijn. Hoe heet die nu weer?

JENNY : Bob. Je weet wel, naar het schijnt heeft die een serieuze lotto gewonnen. Die pakt het er nogal van tegenwoordig.

(Ondertussen is Bob tot bij hen gekomen.)

JULIENNE : Hé, dag Bob. Ken je ons nog?

BOB : Maar het is niet waar! Als dat ons Julienneke het koffiemammezelleke niet is. Ik kan je vertellen dat jouw koffie mij vele maandagen door heeft geholpen.

JULIENNE : Ja, dat heb ik dikwijls gezien : een ferme kater ...

BOB : Na een ferme poes ...

(Ze lachen allebei.)

En ons madammeke van de bureau is er ook zie.

JENNY : Wat heb ik nu gehoord, Bob? Jij hebt de lotto gewonnen?

BOB : Ja, ja, en ik heb het er ondertussen goed van gepakt. Ik kom juist terug van mijn villa in Spanje. Daar woon ik nu het grootste deel van het jaar. Ik was eigenlijk nog niet van plan om terug te komen, maar die uitnodiging van madame Valerie kon ik toch niet af slaan en voilà : hier ben ik. *(drinkt zijn glas leeg)* Amai, dat zijn maar kleine glaasjes. Ik ga nog even wat bijhalen.

(Bob gaat naar de kelner, die hem bijschenkt – onvoldoende, aan zijn gezicht te zien – de kelner schenkt met een gelaten expressie het glas nog eens vol. Ondertussen roddelen de dames verder. Bob blijft aan de tafel met hapjes staan en proeft van alles wat.)

JENNY : Amai, die heeft nogal geste gekregen.

JULIENNE : Ja, en ik heb gehoord dat hij vóór die lotto ook al goed wat bijverdiende

...

JENNY : Wat wil je daarmee zeggen?

JULIENNE : Dat er af en toe wel eens iets pootjes kreeg in het magazijn natuurlijk.

JENNY : Maar aan korsetten en soutiens zal hij toch niet veel ...

JULIENNE : Neen, neen. Al van voordat hij bij ons werkte. Hij was vroeger bij de troep de chauffeur van de kolonel en je weet wat er daar allemaal kan verdwijnen in en rond de officiersmess ...

JENNY : Och, zo erg zal het toch niet geweest zijn ... O, daar is meneer Eddy.

Scène 3

(Eddy komt binnen met een cadeautje, kijkt eens rond en gaat dan naar de dames.)

JENNY + JULIENNE : Dag meneer Eddy.

EDDY : Dag Julienneke, dag Jenny. Zeg, laat die ‘meneer’ maar achterwege, ik ben nu terug een gewone burger. En, heb je Valerie al gezien? Of gaat ze weer haar grote ‘entree’ maken, zoals vroeger?

JULIENNE : Ja, jij zal ze wel kennen, nietwaar?

EDDY : Veel te goed als je het mij vraagt. Maar jullie zien er stralend uit. En nog altijd vriendinnen?

JENNY : Neen neen, meneer Eddy, we waren mekaar een beetje uit het oog verloren en verleden maand liepen we mekaar toevallig tegen het lijf in het Shopping Center en dan zijn we een koffietje gaan drinken ...

JULIENNE : En we zijn bijlange niet bijgebabbeld. Wat wil je, tien jaar is een hele tijd ...

EDDY : Dat mag je wel zeggen. Zeg vertel eens, wat hebben jullie sindsdien nog allemaal uitgespookt? Veel mannen de kop zot gemaakt en zo?

JENNY : Maar meneer Eddy toch ...

JULIENNE : Ik wel, maar Jenny is bij haar zuster in Amerika gaan wonen.

EDDY : O zo ... en waar in Amerika was dat? Ik ben er ook een paar keer geweest, vooral aan de kanten van New York en Chicago ...

JENNY : Neen, mijn zuster heeft een hotelletje in de buurt van Las Vegas ...

EDDY : Amai. Las Vegas. Glitter en gokken. Dat moet nogal een leven geweest zijn.

JENNY : Och, ik ben wel eens een paar keer naar een casino geweest ...

EDDY : En? Gewonnen?

JENNY : Eén keer, ja. Maar lang heb ik er niet van kunnen profiteren, want ik liet me overhalen om verder te spelen en toen was ik alles rap terug kwijt ...

EDDY : En jij, Julienneke?

JULIENNE : Och, ik ben zowat van de ene job naar de andere gehuppeld tot ik in de modellenstudio van Maurice Maudit ben binnengeraakt. Niet als model natuurlijk, al is me dat wel eens gevraagd. Maar ik zit daar nu aan het onthaal ... en aan de koffiemachine.

EDDY : Ja, dat is wel echt iets voor jou.

Scène 4

(Leo komt binnen met een pakje. De kelner neemt het aan en zet het bij de andere.)

BOB : Hé, Leo, dat is lang geleden. Hoe is het ermee?

KELNER : Mag ik u een aperitiefje aanbieden, meneer?

(Bob neemt zelf de fles om bij te vullen.)

LEO : Voor mij een colaatje, ober.

KELNER : Of liever een aperitiefje? Of fruitsap?

LEO : Een cola.

(De kelner verdwijnt met een grimas in de coulissen. De rest van de aanwezigen komt bij hen staan.)

BOB : En, hoe is het ermee, jong?

LEO : Och, goed. Ik heb eerst wel een tijdje miserie gekend, maar toen heb ik de lotto gewonnen en ...

JULIENNE : Jij ook? Amai, twee winnaars in één kamer. En hoeveel?

LEO : Dat mag ik niet zeggen van de directeur van de lotto, maar ik heb wel direct een groot spel in de Ardennen gekocht ...

BOB : En een dikke Mercedes onder je gat zeker?

LEO : Neen, een Volvo ...

(Ondertussen is de kelner met het glas cola binnengekomen. Hij heeft enige moeite om tot bij Leo te geraken en geeft hem het glas.)

EDDY : Dat is wel straf : twee dikke winnaars van de lotto uit dezelfde buurt ...

JULIENNE : Ja, en had Jenny niet alles vergokt, dan waren er nu drie rijke dobbers in één kamer geweest. Of vier, meneer Eddy, want jij ziet er ook niet bepaald uit als iemand van de OCMW ...

EDDY : Och, nadat deze zaak werd opgedoekt en Valerie mij buiten gooide, ben ik zelf een 'bisnes' begonnen en toen mijn tante Josée stierf, heb ik met die erfenis serieus kunnen investeren en nu is mijn firma in oud ijzer een van de grootste in Europa.

JULIENNE : Meneer Eddy, heb je toevallig geen koffiëmadam of *(stoot Jenny aan)* een secretaresse nodig?

JENNY : Julienne!

Scène 5.1

(Jeanne komt binnen met een pakje. Ze kijkt rond. De kelner neemt het pakje aan, zet het bij de rest en biedt haar een drankje aan.)

JEANNE : Allez, hier zijn we. Het feest kan beginnen. Zie eens aan, precies een reünie voor Valerie. Zeg, is die nu echt vijftig jaar geworden? Ik dacht dat ze dat tien jaar geleden ook al gevierd had. En waar is ze? Is ze zich nog aan het bijplamuren?

JULIENNE : Ben jij dat, Jeanne? Ik herkende je bijna niet zonder je schort en je stofvod. Jij hebt precies ook de lotto gewonnen!

JEANNE : Wablief?

JULIENNE : Wel, jij ziet er zeker twintig jaar jonger uit dan toen je nog als kuisvrouw voor Valerie werkte. En zo chique. Komt dat door de opbrengst van al die kuisproducten die altijd verdwenen uit je voorraadkast?

JEANNE : Amai, jij bent ook nog niet veranderd. Nog altijd een even vuile tong als toen.

JENNY : Ja maar Jeanne, het is wel zo, dat je altijd heel veel bestelde en dat de voorraad altijd direct op was ... Precies of je moest elke dag grote kuis doen in een wolkenkrabber.

JEANNE : Wel, ik was niet bang om een beetje meer te gebruiken en ik kan je vertellen dat de bureaus en vooral het magazijn soms heel vuil waren. En ik kon wel zien, dat er veel bicskes en zo verdwenen op de bureaus. En de koffie was ook altijd heel rap op.

EDDY : Och Jeanne, boei je zo niet op, denk aan je bloeddruk. Ze zijn je alleen maar een beetje 'op stoopjes aan het trekken' (= plagen) ...

JEANNE : Ja? Dan is dat ook nog niet veel veranderd tegen vroeger. Maar ik vind toch dat ons madam nu eindelijk haar entree zou mogen maken ...

EDDY : Och, ik denk dat ze wacht tot alle genodigden er zijn. Je ken ze toch ...

JULIENNE : Wie zou er dan nog moeten komen?

LEO : Mijn meisjes van de atelier misschien ...

JENNY : Dat denk ik niet. Als je zo rondkijkt is er van elke afdeling maar één ...

JEANNE : En de boekhoudster dan? Zou die uitgenodigd zijn?

JENNY : Alstublieft niet! Ik heb genoeg afgezien met dat mens. Die liet mij altijd haar werk doen, totdat er iets was waar zij aan kon 'poteren'. Dat die maar wegblijft.

EDDY : Maar Jenny, nog altijd zo kwaad op Gerda?

JENNY : Jazeker, want het is onder andere door haar dat we geen ontslagpremie hebben gekregen. En het is door haar dat die camion niet verzekerd was, want zij was 'vergeten' de premie te storten en dan wou zij het nog op mij steken ook.

(Ondertussen hebben Bob en Leo zich een beetje afgezonderd van het groepje.)

Scène 5.2

BOB : Ik ben eens benieuwd wat we hier te eten gaan krijgen. Zou ze een echte kok hebben of zo maar een traiteur?

LEO : Och zo, ben je tegenwoordig kieskeurig geworden? Jij was vroeger toch een vaste klant van de frituur op de hoek?

BOB : Ja, maar dat is nu niet meer zo. Pas op, ik heb nog wel eens graag een frietje tussen mijn tanden, maar dan wel een van Sergio of zo ...

LEO : Ja, dat ken ik. Ik ging dikwijls eten in Oud Sluis, maar nu hij daar weg is ga ik eerder naar de Karmeliet of het Hof van Cleve ...

BOB : Ik probeer al wel eens iets zelf klaar te maken, maar op mijn boot heb ik niet zo een grote keuken. Ik kook wel mijn dagelijkse potje als ik onderweg ben, maar eens dat ik een haven binnenvaar zoek ik daar in de buurt altijd een adresje met wat sterrekes, want het voornaamste boek in mijn bibliotheek is nog altijd de Guide Michelin.

LEO : Wel, dan moet je eens naar mijn keuken komen kijken. Dat is een zaligheid om in te koken. Ze hebben al gevraagd van de tv om eens te mogen komen filmen voor een kookprogramma, maar als je daarmee begint zijn die mannen niet meer buiten te krijgen.

BOB : En naar het schijnt is dat nieuw spul van Sergio in het Militair Hospitaal ook niet slecht.

LEO : Neen, daar ga ik niet graag binnen. Ik heb er een paar weken moeten liggen na dat onderzoek in het Klein Kasteeltje ...

BOB : O ja? Ik heb er ook nog gelegen toen ik nog bij de troep was. Ik had toen een zweer op mijn gat. Zó groot was die, en die wou maar niet weggaan, ze hebben nog moeten snijden ook ...

LEO : Laat me er niet aan denken.

BOB : Maar nu herken je dat daar niet meer. Ik heb al foto's gezien en ik heb er direct gereserveerd voor de feestdagen ...

Scène 6

(Valerie komt binnen, geeft de kelner een teken, waarop die met een lepel op een glas tikt, zodat iedereen zwijgt en naar hem kijkt. Hij brengt Valerie naar de tafel met geschenken.)

KELNER : Madame Valerie, uw personeel wenst u een heel gelukkige verjaardag.

VALERIE : Dank u allemaal. Lief dat jullie aan mij gedacht hebben en naar hier gekomen zijn om samen met mij mijn vijftigste verjaardag te vieren.

JULIENNE : Als we geen uitnodiging gekregen hadden, zouden we het nog niet eens geweten hebben.

VALERIE : En bedankt voor al die mooie cadeaus.

JEANNE : En ze weet zelfs nog niet wat er in zit.

VALERIE : Ik vind het geweldig dat mijn voornaamste medewerkers hier nu allemaal ... of toch bijna allemaal -want ik zie dat onze boekhoudster er nog niet is- ... hier nu aanwezig zijn. Als de hechte familie die wij altijd geweest zijn ...

JEANNE : *(tegen Julienne)*: Wat heb jij gegeven?

JULIENNE : Sht.

(Jeanne doet teken ('en jij?') naar Jenny, maar die doet of ze het niet ziet. Dan kijkt ze naar Eddy, die berispelend met het hoofd schudt.)

VALERIE : Ja, een hechte familie tot het ongeluk toesloeg en de vrachtwagen met de hele collectie voor de show in Parijs spoorloos verdween ... Dat was het einde van 'Lingerie Valerie', de firma die door mijn overgrootvader gesticht werd als 'Corsetterie Melanie', naar mijn grootmoeder. Meer dan een eeuw lang hebben wij de meest elegante dames voorzien van de beste korsetten en bustehouders ...

JEANNE : Ja, die tettegères zaten wel gemakkelijk.

JENNY : Sht.

(De kelner gaat ondertussen rond om de lege glazen te vullen.)

VALERIE : ... Onze firma, die wij nog pas volledig hadden gemoderniseerd en waarvoor wij de meest waardevolle collectie hadden samengesteld ... Ik herinner me nog het pronkstuk, die bustière met honderden diamanten ... Alles in één klap verloren ... *(trekt een heel triest gezicht)* Maar laat onze dag daardoor niet bederven. Als ik zo rondkijk zie ik dat jullie allemaal toch goed terecht zijn gekomen en dat doet me plezier. Daarom wil ik een toast uitbrengen ... Op onze tijd bij 'Lingerie Valerie'.

EDDY : En op Valerie die vandaag jarig is.

JEANNE : Ja, op Valerie die vandaag nog eens vijftig jaar jong wordt.

ALLEN : Hip hip hoera. Op Valerie.

Scène 7.1

(Gerda, de boekhoudster, komt binnen.)

VALERIE : Ha, daar ben je eindelijk. We dachten al dat je niet zou komen.

(Valerie doet teken naar de kelner die naar de boekhoudster gaat om een pakje in ontvangst te nemen, maar die bekijkt hem kwaad, draait zich om en gaat naar de tafel, waar zij zelf een drankje neemt. De kelner trekt de fles uit haar hand en zet die met een uitgestreken gezicht terug. De boekhoudster gaat naar het groepje, maar dat splitst zich plotseling op : Jenny, Julienne en Jeanne gaan naar een van de tafeltjes en beginnen samen een praatje, de mannen gaan de schilderijen bekijken. Als Gerda bij hen wil gaan staan, gaan zij naar de overkant van de zaal, ook de dames schijnen haar niet op te merken.)

Scène 7.2

VALERIE : *(die de pakjes aan het bekijken is)* Zo, zo, Gerda, dat is ook weer lang geleden, nietwaar? Precies zoals vroeger toen je nog bij de firma werkte.

GERDA : Ja madame, je weet dat ik met het openbaar vervoer moet komen. Dan weet

je wel wanneer je vertrekt, maar de rest is een beetje reizen ... en op jouw leeftijd moet ik niet meer 'proficiat' zeggen voor een verjaardag, zeker.

VALERIE : *(sarcastisch)* Merci, Gerda, en merci voor het cadeautje.

GERDA : Cadeautje? Moest jij een cadeautje hebben? Jij hebt meer geld om cadeautjes te kopen dan ik.

EDDY : Wel, wel, de Gerda. Nog altijd het zonnetje in huis, zie ik. Ga daar maar eens kijken naar de toastjes, maar steek ze niet allemaal in je mond. Seffens krijg je nog een hele diner van het voornietje.

(Gerda gaat mokkend naar de tafel.)

Scène 7.3

VALERIE : Die is ook nog niets veranderd. En jij Edward, nog altijd gek op alles wat een rok draagt? Jij bent ook je streken nog niet verleerd, zeker?

EDDY : Och Valerieke, dat is mijn aangeboren charme. Daar zal ik altijd moeten mee leven ...

VALERIE : Ja, jij zal zolang achter de vrouwen blijven lopen tot je niet meer weet waarom. Onze Pa heeft me er indertijd genoeg voor verwittigd, maar ik wou niet luisteren naar goede raad en ...

EDDY : Ja, maar als jij naar je Pa was blijven luisteren, was je nu nog altijd baleinen in korsetten aan het steken. Je was bijna op de fles en wie is er toen met het idee gekomen om de zaak te vernieuwen en modieuze lingerie te fabriceren? De deze!

VALERIE : Ja, van erotische lingerie had jij verstand. Het kon niet uitdagend en exotisch genoeg zijn.

EDDY : En het verkocht tegen de sterren op. We konden in het atelier de vraag amper bijhouden ...

VALERIE : Dat was omdat IK er op stond dat de kwaliteit niet mocht verwaarloosd worden.

EDDY : Inderdaad, want als alles direct afzakt dan komen de klanten niet terug. Het moet stevig en toch soepel aanvoelen ...